

Kapelletjespad De Lutte - Oldenzaal

Auteur: Marycke Naber

Mariakapellen, landgoederen, Tankenberg, Plechelmusbasiliek

Vanaf de bushalte R.K. Kerk gaat de route al gauw heuvelop langs twee Mariakapellen. Op weg naar Landgoed De Wilmersberg passeert u nog twee Mariakapellen. Daarna gaat de route langs de landgoederen Scholtenaer en Egheria. Op de Tankenberg staat een grote Mariakapel en in het centrum van Oldenzaal de Middeleeuwse Plechelmusbasiliek met onder meer diverse Mariabeelden.

Dit is de 25e etappe van het Twentse Kapelletjespad (ongeveer 800 km!). Het begint in Borne en loopt via Noord-Twente naar Oldenzaal. Dan via Zuid-Twente terug naar Borne. Het pad kan als langeafstandswandeling worden gelopen, maar ook per etappe als dagwandeling. Van het Kapelletjespad is de wandelgids 'Twentse Kruistochten' afgeleid, met twaalf rondwandelingen, uitgekomen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Bushalte De Lutte - station Oldenzaal (15 km, bushaltes na 5,5 en 12 km)

NB Raadpleeg de openingstijden van de horeca en de dienstregeling van de bus!

Desgewenst kunt u eerst een bezoek brengen aan de Plechelmuskerk (dgl. overdag geopend), met rechts van de ingang een Mariakapel. Tegenover de ingang van de kerk staat een Mariagrot uit de jaren '30 van de 20e eeuw.

- Ga met uw naar de bushalte LA (Plechelmusstraat). Steek aan het eind de Bentheimerstraat over en ga LA.

- Ga na ca. 30 m RA, Peulkespad, een asfaltpad. Aan de achterkant van het eerste huis bevindt zich een Mariakapel.

De bewoonster van het huis, Liesbeth Segerink van de winkel aan de Bentheimerstraat, is een Mariavereerster. Zij besloot een van haar beelden hier een plekje te geven. Het beeld is in oktober 2006 ingezegend.

- Daarna wordt het pad halfverhard. Ga vóór het bos RA, Loabultpad, aan het eind LA, een asfaltweg (Loabultweg).

- Ga aan het eind RA over de asfaltweg. In de bocht naar recht staat links een Mariakapel.

Initiatiefnemer van de kapel was dierenarts in ruste Hans Kock uit Oldenzaal. Het ontwerp is van architectenbureau Koop uit Oldenzaal en de bouw is uitgevoerd door de vele noabers en ook enkele vrijwilligers uit De Lutte. De kapel is in 1997 ingewijd. Het onderhoud van de kapel en omgeving wordt door de noabers gedaan.

Op de top van de kapel staat een gevelteken met kruis (geloof), wiel (zonnerad) en een halve maan (katholiek zinnebeeld voor Maria). Het eerste Mariabeeld is vernield. Het huidige beeld is gemaakt van porseleingips.

- Ga daarna de 1e weg LA, Hoge Kaviksweg. Weg naar rechts negeren, ga de 1e weg LA, Hoge Kaviksweg.

- Ga ca. 50 m voorbij het begin van het bos LA langs een houten hek. Het karrenspoor gaat over in een graspad resp. karrenspoor.

- Ga ca. 100 m na een bocht naar links RA over een kleine greppel, een halfverhard pad. Na 25 m komt dit uit op een fietspad. Houd daar links aan.

- Ga aan het eind RA, een asfaltweg, bij de boerderij LA, een asfaltweg. Na ca. 600 m staat op de hoek met de halfverharde Middelkampweg een Mariakapel.

Deze is in 2003 gebouwd op initiatief van Bennie Tijdhof, Gerard Morsink en Paul Geertshuis. De kapel is grotendeels bekostigd en gebouwd door de noabers, bijgestaan door veel vrijwilligers uit De Lutte. Het hout is beschikbaar gesteld door Natuurmonumenten. Het Mariabeeld is afkomstig uit de nalatenschap van pastoor Scholten uit Denekamp. Het onderhoud gebeurt door de noabers.

- Volg de asfaltweg naar links. Aan het eind, aan de voorrangsweg, links Pannenkoekhoes De Stroper, rechts hotel-restaurant De Grote Zwaan.

- Steek de voorrangsweg over (kijk uit!) en ga op het fietspad RA. Ga de 1e weg LA, Kruisseltlaan. Na ca. 400 m staat rechts 'De Preekstoel' (zie het informatiebord).

- Blijf RD lopen. Zijweg en pad naar rechts negeren. Daarna staat in de bocht naar rechts aan de rechterkant een Mariakapel.

Deze is in het Lourdesjaar 1958 door vrijwilligers van de parochie gebouwd naar een ontwerp van J. Steijlen, gemeentearchitect van Losser. Opdrachtgevers waren de paters Missionarissen van Scheut, die hun tehuis op het Kruisselt hadden.

Het oorspronkelijke schilderij was een Maria van Altijddurende Bijstand, afkomstig uit de St. Plechelmuskerk in De Lutte. Nadat het was gestolen is het vervangen door het huidige dat Maria, Moeder van Smarten voorstelt. Het is afkomstig uit de nabijgelegen boerderij van Lenfert, erve Beernink.

In 2005 is een deel van het interieur van de kapel door brand, ontstaan door brandende kaarsen, vernield. Gelukkig dekte de verzekering de schade en kon het schilderij worden hersteld. Eind 2006 is de kapel opnieuw ingezegend. Vanaf het begin heeft mevrouw Lenfert vele jaren het onderhoud verzorgd, tegenwoordig wordt dat door de noaberschap Boavelshook gedaan.

- Lutterkerkpad naar links en asfaltweg naar rechts negeren. Ga bij 'parkeerplaats personeel' RA en loop RD over de parkeerplaats (het klinkerpad rechts leidt naar de ingang van 'Landgoed De Wilmersberg').

- Ga aan het eind schuin LA over het halfverharde pad langs een aantal hotelkamers. Ga na de bocht naar rechts LA, een smal voetpad.

- Na het brugje hebt u rechts zicht op De Wilmersberg, daarna pad naar rechts negeren. Ga na een poel bij de splitsing RA, aan het eind LA over de halfverharde weg.
- Blijf na het hek RD lopen. Ga bij de afsluitboom 'Scholtenhaer-Rhododendronlaan' RA, Wijnbergen. De halfverharde weg gaat over in een asfaltweg.
- Ga aan het eind RA, een asfaltweg, na de bocht naar rechts de 1e asfaltweg RA, Daminksweg.
- Vlak voor het eind gaat u bij een toegangshek RA door een voetgangerssluis, een halfverhard pad.
- Ga aan het eind van dit slingerpad door bos en veld door een voetgangerssluis naast een houten hek en ga RA over het fietspad.
- Steek meteen LA de voorrangsweg over (kijk uit!), ga LA en meteen RA (Tankenbergweg).
- Ga de 1e halfverharde weg LA. Deze gaat over in een smal pad. Loop bij het toegangshek van Eugeria RD over het karrenspoor.

Het landgoed ligt op de flanken van de Tankenberg en de Paasberg en is gesticht door textielabrikant Hendrik Ten Cate. De eerste letters van de voornamen (Egbert, Hendrik, Richard en Arnold) van zijn zonen vormen de naam van het landgoed. De buitenplaats uit 1908 is in 1944 gebombardeerd, omdat de Duitse Ortskommandantur erin gevestigd was. In 1948 kwam er een nieuw landhuis voor in de plaats. Sinds 1977 is de helft van het landgoed in bezit van de Vereniging Natuurmonumenten.

- Pad naar rechts negeren, ga aan het eind LA, een asfaltweg. Na ca. 100 m staat aan de linkerkant een Mariakapel.

Deze is in 1948 opgericht, enerzijds uit dankbaarheid omdat Oldenzaal bijna ongeschonden uit de oorlog was gekomen, anderzijds als herdenking van de oorlogsslachtoffers Johan H. Engelbertink, mr. Joan Gelderman en G.J. Wolbert. Vader Gelderman stelde de grond beschikbaar.

De kapel is gebouwd door aannemer Hendrik Segerink, met hulp van een groot aantal vrijwilligers uit de omgeving van Oldenzaal. Beeldhouwer L. Jungblut uit Bilthoven heeft de kapel ontworpen en het granieten Mariabeeld vervaardigd.

In 2007 is de Mariakapel onder supervisie van Landschap Overijssel grondig gerestaureerd. Het onderhoud is in handen van de H. Drieëenheidparochie te Oldenzaal.

- Ga aan het eind LA over het fietspad. Steek bij de 1e gelegenheid RA de voorrangsweg over (kijk uit!).
- Steek bij de Bentheimerstraat LA de Kalheupinklaan over, ga daarna RA over het tegelvoetpad.
- Steek de weg over, loop verderop links om de vijver heen, ga aan het eind van het pad LA. Loop bij de Klieveriklaan RD.

- Ga aan het eind RA door de voetgangerssluis, steek de weg over, ga RA, dan de 1e straat LA, Scholtendijk.

- Ga aan het eind LA, steek bij het zebrapad de weg over, ga LA en de 1e straat RA, Hofmeijerstraat.

Aan de rechterkant bevindt zich museum De Pelgrim, museum voor religieus en cultureel erfgoed, gevestigd in twee rustieke armenhuisjes uit de jaren twintig van de 20e eeuw.

- Ga aan het eind van de straat RA langs de protestantse Hofkerk, dan de 1e straat LA, Marktstraat, langs historisch museum het Palthehuis uit de 17e eeuw.

De naam Oldenzaal zou afkomstig zijn van de Frankische versterkte hoeve Alde Sala (Oude Hoeve) uit de 4e eeuw na Chr. In een kloosterdocument uit 893 komt de naam Aldenseelen voor. Gelegen op het kruispunt van wegen van het Rijnland naar Friesland en van Utrecht naar Duitsland was Oldenzaal lid van het middeleeuwse Hanzeverbond.

Oldenzaal kreeg in 1249 stadsrechten en werd in de 17e eeuw een vestingstad. Ondanks alle verdedigingswerken werd Oldenzaal echter veelvuldig belegerd, veroverd en in brand gestoken. Slechts een paar oude gebouwen en het middeleeuwse stratenplan van de binnenstad zijn bewaard gebleven.

- Ga bij de markt LA, Kerkstraat, langs het oude raadhuis (zie het informatiebordje).

- In de zijgevel van de St. Plechelmusbasiliek bevindt zich een Mariakapelletje. Ga daar RA naar de ingang van de kerk. Zie bij Kijken.

Plechelmus was een Angelsaksische monnik uit de 8e eeuw, die in de lage landen het christendom predikte. Relikwieën van hem, die eind 10e eeuw naar de kerk werden overgebracht, trokken veel pelgrims aan. Ze worden bewaard in een zilveren, gedeeltelijk verguld, borstbeeld uit de 15e eeuw. Dit staat in de schatkamer links voorin de kerk, evenals een antiek houten Mariabeeld. Bij de informatiebalie ligt een lijst met alle bezienswaardigheden.

De oudste delen van de huidige kerk dateren uit 1180. De toren, met een beiaard van 42 klokken, is omstreeks 1240 gebouwd. Vanaf 1633 was de kerk in bezit van de protestanten, maar raakte door het geringe aantal leden in verval. In 1810 gaf koning Lodewijk Napoleon de katholieken hun Plechelmus terug, waarna verschillende restauraties noodzakelijk waren.

Paus Pius XII gaf de Plechelmus in 1950 de eretitel van basiliek. Rond 2010 wilde het aartsbisdom om financiële redenen de basiliek niet langer gebruiken voor het houden van erediensten. Fel protest uit katholieke kringen, onder aanvoering van Herman Finkers, wist dat te voorkomen.

- Loop door naar de rechterhoek van het plein, ga daar RA en meteen, na de hardstenen stadspomp (zie het informatiebordje) LA (Steenstraat).

- Loop bij de viersprong RD. Ga voor de 'ruïne' van een ronde toren LA. De doodlopende straat gaat over in een klinkervoetpad.

- Ga aan het eind RA (Pastoriestraat), aan het eind LA. Steek de Beatrixstraat over via de oversteekplaats, ga RA en meteen LA, Watertorenstraat.

- Houd na de watertoren uit 1905, met in de kop vier verdiepingen appartementen, rechts aan. Ga aan het eind van de weg LA naar het station.

Praktische informatie

Heuvelachtig terrein met bos en veld, centrum Oldenzaal. 35% onverhard

Kijken

Museum De Pelgrim, Hofmeijerstraat 1 t/m 7, Oldenzaal, 0541-537733, museumdepelgrim.nl

Historisch museum het Palthehuis, Marktstraat 13, Oldenzaal, 0541-513482, www.palthehuis.nl. Stijlkamers en historische collectie, onder meer de stoel van Huttenkloas (zie etappe 41)

St. Plechelmusbasiliek. Zie voor de openingstijden plechelmusbasiliek.nl onder Kerk. Mariakapel onder in de toren: het hele jaar ma t/m za 10.00-16.00

Eten en drinken

1. Diverse horecagelegenheden in het centrum van De Lutte, o.a. Eetcafé Plexat, Dorpstraat 3, 0541-551350, eetcafe-plexat.nl

2. Café-terras bij slijterij Segerink, Bentheimerstraat 59, De Lutte, 0541-551417

3. Hotel-Restaurant De Grote Zwaan, Bentheimerstraat 21, De Lutte, 0347- 750421, hoteldegrotezwaan.nl

Pannenkoekhoes De Stroper, Bentheimerstraat 25, De Lutte, 0541 551 515, pannenkoekhoes.nl

4. Hotel Landgoed De Wilmersberg, Rhododendronlaan 7, De Lutte, 0541-585555, wilmersberg.nl

5. Diverse horecagelegenheden rond de Grote Markt en bij de Plechelmusbasiliek in Oldenzaal

6. Diverse horecagelegenheden in de Steenstraat, Oldenzaal

7. Stationsrestaurant Oldenzaal 0541-532137, stationoldenzaal.nl. Voor diner is reserveren aanbevolen.

Overnachten

Erve Dalhoes, Bavelweg 2, De Lutte, 0541-552003

Hotel-Restaurant De Grote Zwaan, zie aldaar

Hotel Landgoed De Wilmersberg, zie bij aldaar

Oldenzaal: zie uitinoldenzaal.nl

Openbaar vervoer

Bushalte R.K. Kerk De Lutte, buurtbus 593 De Lutte-Oldenzaal (niet op zondag!)

Bushalte 't Zwaantje De Lutte, buurtbus 593 De Lutte-Oldenzaal (niet op zondag!)

Bushalte Kalheupinklaan Oldenzaal, buurtbus 593 De Lutte-Oldenzaal (niet op zondag!)

Station Oldenzaal, stoptrein Oldenzaal-Zutphen

Regiotaxi Twente: 0900-1814, www.regiotaxitwente.nl. Minstens een uur van tevoren reserveren!

Deze wandeling is als pdf-bestand met topografische kaart en gps-track te vinden op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/kapelletjespad-de-lutte---oldenzaal/15544/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de wandelgids 'Twentse kruistochten' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen langs in totaal 112 kapellen en kruisbeelden. De wandelingen zijn min of meer afgeleid van het Twentse Kapelletjespad van ca. 800 km (in etappes van gemiddeld 15 km, die eveneens op de Wandelzoekpagina (www.naberpaden.nl) zijn gepubliceerd). De wandelgids bevat mooie foto's en interviews met vrijwilligers die de kapelletjes en wegwijzen onderhouden. De gids is in te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

**DE MOOISTE WANDELINGEN ZIJN
OPGENOMEN IN PRACHTIGE
WANDELGIDSEN.**

128 PAGINA'S WANDELPLEZIER!

DE MOOISTE WANDELGIDSEN VAN NEDERLAND BESTEL JE OP WWW.GEGARANDEERDONREGELMATIG.NL

€ 14,95

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten
www.wandelzoekpagina.nl/abonnement

**voor slechts
€ 12,50**